

Voorbeeld uit LWJK D, hoofdstuk 11, letter eu

eu

Inhoud

eu

LMJD

D	vorm	inhoud / titel	niveau
11.0	Voorbereiding	Docentenpagina	-
11.1	Werkblad	Letterverkenning eu	○
11.2	Constructiekaart	Letterverkenning eu	○
11.3	Letterkaart	Letterverkenning eu	○
11.4	Werkblad	Letterherkenning: eu au ei ui uu	○
11.5	Werkblad	Letterherkenning: eu au ei ui uu	○
11.6	Werkblad	Lezen en kiezen: leuk-jeuk-deuk	○
11.7	Werkblad	Lijnen trekken: deur-geur	○
11.8	Werkblad	Lijnen trekken: kijk, een zeug	○
11.9	Leestekst	Teun en Kees	○
11.10	Werkblad	Kleur de zon geel	○
11.11	Werkblad	Lijnen trekken: peuter-veulen	○
11.12	Werkblad	Lezen en kiezen: peuter-sleutel	○
11.13	Werkblad	Euro: munten en biljetten	○
11.14	Werkblad	Schrijven: eu	○

Het leesniveau wordt met kleur aangegeven. De kleur geeft een indicatie van het gemiddelde leesniveau. Vaak staat er ook een woord bij dat net iets moeilijker is.

- letters
- drieklankwoorden
- vierklankwoorden
- tweelettergrepige woorden
- meerlettergrepige woorden

Opmerking: Met de letter eu zijn geen tweeklankwoorden te maken, daarom geen rode oefeningen in dit hoofdstuk.

Tip: Leerlingen die nog veel zekerheid nodig hebben kunnen stoppen na de gele of blauwe oefeningen en doorgaan met hoofdstuk 12.

Typering van de klank

- Horen: Een klinker.
 Zeggen: De lippen maken een leuk tuitje, met de tongpunt tegen de ondertanden
 Zien: Een streepje met een open rondje en een kuiltje met een korte stok.
 Doen: Het is een moeilijke klank/letter om een logisch gebaar bij te bedenken.
 Hier zijn twee mogelijkheden:
 1. Met de beide wijsvingers (twee, want de letter bestaat uit twee tekens) een hele grote neus maken, te beginnen bij de neusgaten om het kuiltje te 'verbeelden'. Bekijk het gebaar op de video www.lezenmoetjedoen.nl>beeld en geluid.
 2. Met de linkerhand het *e*-gebaar en met de rechterhand het *u*-gebaar voor je op de tafel leggen, daarna beide handen naar de neus toe bewegen.

gebaar 1

gebaar 2

Introductie

Met oudere leerlingen kan men voor het tweede gebaar kiezen. Begin dan met een klanksynthese oefening waarmee aandacht voor de klank wordt gevraagd. Vraag aan de leerlingen om van de onderstaande zinnen het laatste woord te noemen dat in klanken wordt aangeboden:

Teun is zo groot als een *r-eu-s*.

Hij heeft flinke handen en een reuzegrote *n-eu-s*.

Hij heeft ook felgekleurde gele auto, want dat vindt hij *l-eu-k*.

Gister lette hij niet op en reed tegen de *b-eu-k*.

Dat gaf een flinke *d-r-eu-n*.

Nu heeft zijn fleurig gele auto een *d-eu-k*.

Tja, dat is dus niet zo *l-eu-k*.

(Maar heus, Teun was niet *t-eu-t*.)

Bij woorden op *-eur* klinkt de *eu* anders. Doe daarom nog een tweede synthese oefening met dit type woorden.

Teun opent de *d-eu-r*.

Teun is geen *z-eu-r*.

Hij ruikt de *g-eu-r*.

Hij ziet de gele *k-l-eu-r*.

Probeer de *eu* als klank zuiver uit te spreken. Dat valt niet mee als er een *r* op volgt.

Sla werkblad D11.1 over en introduceer de letter *eu* met behulp van de constructiekaart en de letterkaart.

Wat zie je? Eerst een streepje met een open rondje en dan een kuiltje met een korte stok.

Leer daarna pas het gebaar aan! Het *neus*-gebaar is het gemakkelijkst, maar het tweede gebaar is voor oudere leerlingen en voor leerlingen die gaan schrijven misschien een beter alternatief.

Bij jongere leerlingen kan begonnen worden met het voorlezen van het onderstaande verhaal, waarbij sommige woorden in klanken worden aangeboden. Deze klanken mogen de leerlingen dan zelf tot woorden maken. Herhaal het verhaal dagelijks tot de leerlingen als vanzelf meedoen. Gebruik werkblad D11.1 als illustratie.

Er was eens een *r-eu-s*.

Zijn naam is *T-eu-n*.

En zijn vrouw heet *P-l-eu-n*.

Teun is verkouden, hij heeft een vieze *n-eu-s*.

Hij veegt zijn neus af aan zijn mouw. Kom Teun, pak een zakdoek, zegt *P-l-eu-n*.

Dat kan niet, zegt Teun, de zakdoeken zijn te klein. Pak dan een laken, zegt *P-l-eu-n*.

Dat kan niet, zegt Teun, alle lakens zijn in de was, echt waar, *h-eu-s!*

Hang dan een bakje, een bakje onder je *n-eu-s*.

De constructiekaart

Gebruik de constructiekaart om de ingewikkelde vorm van de *eu* te leren kennen: *Eerst een streepje met een open rondje en dan een kuiltje met een korte stok*. Leg een relatie met het verhaal: Het streepje is de mouw waaraan Teun zijn neus wilde afvegen, het open rondje is zijn neus, het kuiltje is het bakje voor het snot.

De letterkaart

Volg met de vinger de lettervorm: streepje met open rondje, kuiltje, met korte stok. Hang de letterkaart op.

Bij de leesteksten en werkbladen

Letterherkenning *eu* tussen andere tweeklanken

De werkbladen D11.4 en D11.5 gaan over de visuele discriminatie tussen de verschillende tweeklanken waaronder de *eu*. Geef deze werkbladen in eerste instantie zonder de verschillen uitdrukkelijk te bespreken. Een aantal leerlingen zal er geen probleem mee hebben om de *eu* te herkennen tussen de andere letters. Te veel aandacht op de verschillen kan leerlingen ook onnodig in verwarring brengen.

De leerlingen die er wel moeite mee hebben kunnen geholpen worden door de vormen te verwoorden en de letters zo te onderscheiden en de *eu* te herkennen. Het gaat bij deze werkbladen alleen om de *eu*. De andere letters hoeven zelfs niet benoemd te worden.

Differentiatie:

Kies uit de werkbladen en leesteksten steeds leesstof die wat betreft leesniveau en leeftijd past bij de leerling(en). Wordt het voor sommige leerlingen te moeilijk, herhaal dan eerder aangeboden leesteksten en pak de klassikale draad voor deze leerling weer op als de laatste letter (de *ou*) er met een nieuwe letter wordt begonnen.

Bekijk het gebaar op de klankgebarenvideo: www.lezenmoetjedoen.nl >beeld en geluid.

Letterherkenning en letterverkenning: eu

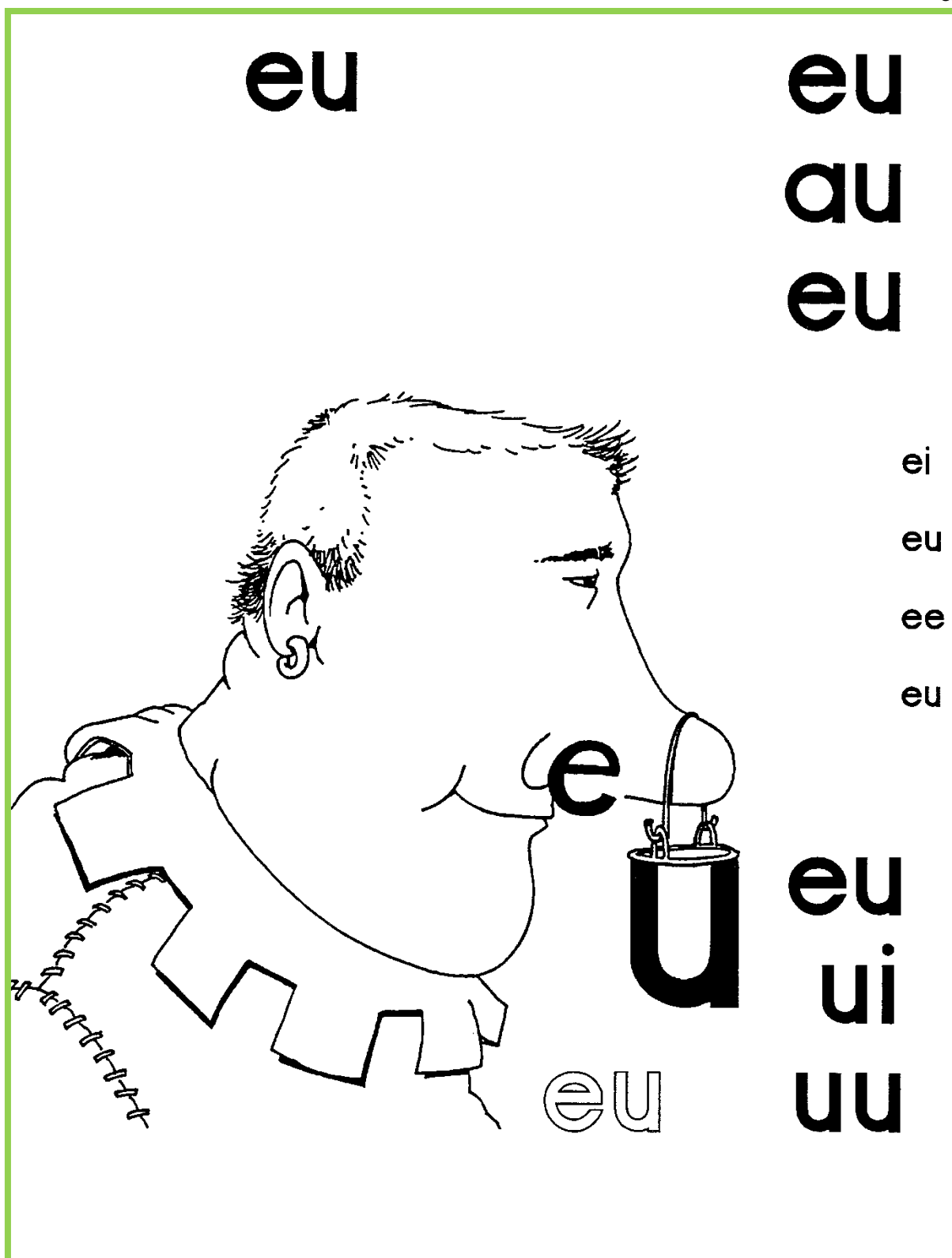
- . Vertel het verhaal van de reus en zijn verkouden neus, zie docentenpagina 2.
- . Gebruik deze plaat als kleurplaat.

C - UI

eu

e u

Letterherkenning: eu

- . Lees de letters.
- . Teken een rondje om elke letter *eu*.
- . Bespreek de verschillen tussen de letters alleen met de leerlingen die er problemen mee hebben, zie docentpagina 2

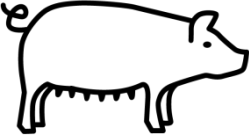

eu

eu	ei	eu
au	eu	ui
eu	uu	eu

Letterherkenning: eu tussen andere tweeklanken

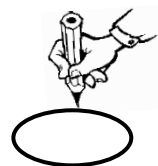
- . Zet een kring om elke *eu*.
- . Kleur of versier daarna alleen de vakken waar een *eu* in staat. De *eu* moet wel zichtbaar blijven.
- . Bespreek de verschillen tussen de letters alleen met leerlingen die er problemen mee hebben, zie docentenpagina 2

			
leuk	neus	jeuk	zeul
jeuk	keus	peuk	peul
deuk	reus	leuk	geul
			
reuk	neus	teun	leuk
reus	zeug	leun	beuk
deuk	teug	leuk	reuk

Woorden: m-k-m

- Eerst een klanksynthese oefening met de woorden: *zeug, reus, neus, jeuk* en *zeult*.
- Zet een rondje om elk woord dat bij het plaatje past.
- Soms zijn dat twee woorden (teun/leun)

LwjkD11.6: Werkblad

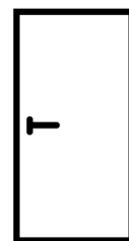
deur 0

geur 0

zeur 0

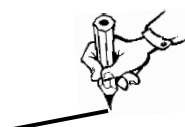
kleur 0

treur 0

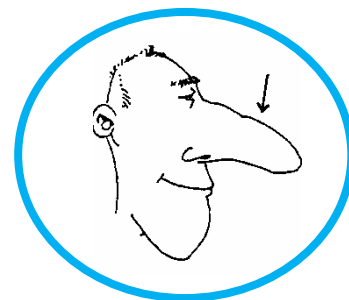
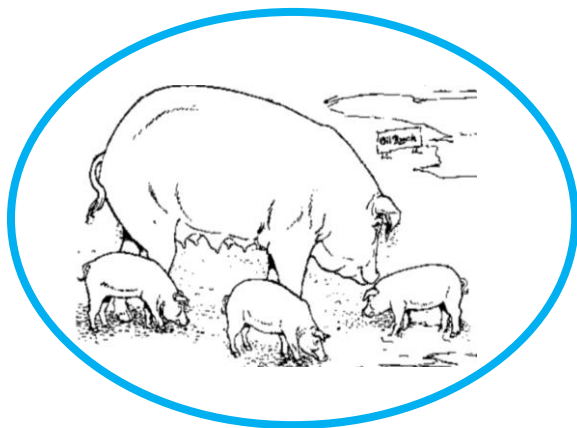

Woorden: m-m-k-m op eur

- . Eerst een klanksynthese oefening.
- . Zeg de klanken zoals je ze ziet, dus met de eu van leuk.
- . Trek een lijn van woord naar plaatje.

Tip: wordt het nu te moeilijk? Ga dan door met hoofdstuk 12 en probeer de overige oefeningen later.

kijk, een zeug 0

een reus met een neus 0

zij zeult haar tas naar huis 0

hij heeft jeuk 0

Zinnen lezen: m-k-m

- . Eerst een klanksynthese oefening met de woorden: zeug, reus, neus, jeuk en zeult.
- . Trek een lijn van elke punt achter de zin naar het bijpassende plaatje.

LwjkD11.8: Werkblad

teun en kees

kees wat is er met je neus?
die ziet er zo raar uit
zo dik en rood
heb je jeuk?

teun weet je wat er was?
mijn neus was stuk
er kwam bloed uit
ik had een bloedneus
dat was niet leuk
maar het is al weer voorbij.

kees hoe kwam dat?

teun ik liep naar de deur
toen kwam er een hond
ik keek naar de hond
en niet naar de deur
toen kreeg mijn neus
een dreun van deur.

Leestekst: m-m-k-m

. Verdeel de rollen en maak van deze les een samenspraak.

LwjkD11.9: Leestekst

kleur de zon geel

kleur het gras groen

kleur het dak rood

kleur het raam en de deur bruin

kleur elke muur geel

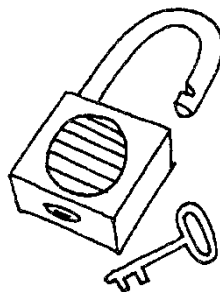
kleur de twee wolken blauw

kleur de bloemen rood en paars en geel

Zinnen lezen: van m-k-m tot woorden met twee lettergrepen.

. Lees een zin en voer de opdracht uit. Lukt het je ook onder de paarse lijn? Vraag hulp.

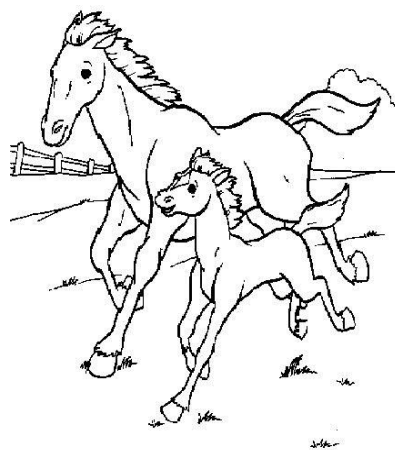
peuter 0

veulen 0

sleutel 0

vleugel 0

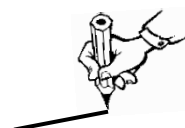
neusje 0

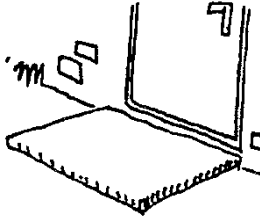
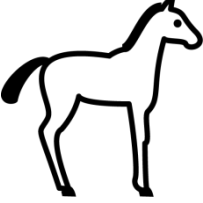

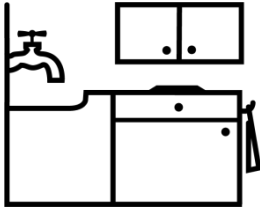

Woorden lezen met twee lettergrepen

- . Eerst een klanksynthese oefening met de woorden uit deze les.
- . Trek een lijn van woord naar plaatje.

LwjkD11.11: Werkblad

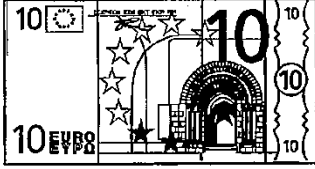
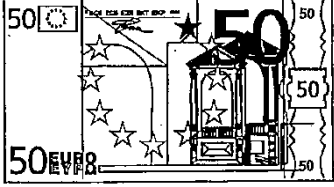
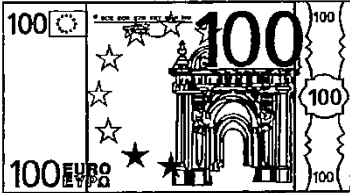

 <p>peuter sleutel keutel</p>	 <p>teugel vleugel leugen</p>	 <p>kleuter euro deuren</p>	 <p>deurbel deurmat beugel</p>
 <p>peuter sleutel veulen</p>	 <p>teugel sleutel leugen</p>	 <p>kleuter keuken beuken</p>	 <p>geurtjes kleurtjes deurtjes</p>

Woorden lezen: twee lettergrepen.

- . Oefen vooraf alle woorden met een klanksynthese oefening.
- . Eventueel eerst samen oefenen: Leg een fiche bij het juiste woord.
- . Teken een rondje om het woord dat het beste bij het plaatje past.

een euro	
twee euro	
vijf euro	
tien euro	
vijftig euro	
honderd euro	

- . Eerste samen alles lezen en bespreken. Vergelijk de plaatjes met echte euro munten en biljetten.
- . Kleur de munten en biljetten met de juiste kleuren. Knip de kaartjes los en zoek ze weer bij elkaar.

eu

eu

eu eu eu

eu eu eu eu eu

Schrijven

. Begin met het streepje en het open rondje. Dan pen optillen en het kuiltje met de korte stok schrijven.

LwjkD11.14: Werkblad

Voorbeeld uit LWJK D, hoofdstuk 11, letter eu